

Dosarul nr. 2r-537/19

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – R. Pulbere
Instanța de apel: CA Chișinău – N. Budăi, N. Simciuc, I. Cotruță

ÎNCHEIERE

25 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Vladimir Zaharov,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” în interesele Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 51/399 COOP împotriva Alei Zaharova și lui Vladimir Zaharov cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din data de 08 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea lui Vladimir Zaharov pe motivul neîndepliniri în termen a indicațiilor instanței de apel,

constată:

La 18 ianuarie 2018 Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” (în continuare SA „Termoelectrica”) în interesele Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 51/399 COOP (în continuare APLP nr. 51/399 COOP) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Alei Zaharova și lui Vladimir Zaharov, prin care a solicitat încasarea datoriei în mărime de 10 300,70 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din data de 13 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis excepția de tardivitate și s-a respins pretenția SA „Termoelectrica” în interesele APLP nr. 51/399 COOP împotriva Alei Zaharova și lui Vladimir Zaharov privind încasarea datoriei pentru perioada 01 noiembrie 2011- 17 ianuarie 2015 în mărime de 7 304,47 lei, ca fiind tardivă. (f.d. 64-65)

Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin hotărârea din data de 03 aprilie 2019 a admis cererea de chemare în judecată, în partea datoriei acumulate în perioada 18 ianuarie 2015- 30 noiembrie 2017, a încasat în mod solidar din contul Alei Zaharova și lui Vladimir Zaharov în beneficiul APLP nr. 51/399 COOP datoria acumulată pentru consumul energiei termice în mărime de 2 996,23 lei, în beneficiul SA „Termoelectrica” cheltuielile de judecată în mărime de 270 lei cu titlu de plată a taxei de stat. (f.d.77, 82-84)

Împotriva hotărârii instanței de fond, la 20 aprilie 2019 a declarat apel Vladimir Zaharov, prin care a solicitat casarea hotărârii din data de 03 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru. (f.d. 80)

Prin încheierea din data de 12 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Vladimir Zaharov, s-a acordat un termen de 15 zile din data recepționării încheierii pentru a depune apelul motivat, redactat în limba de stat și dovada achitării taxei de stat în mărime de 202,50 lei. Totodată, i s-a explicat consecințele neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel. (f.d. 92-94)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 08 iulie 2019 a restituit cererea de apel depusă de către Vladimir Zaharov din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel, stabilite prin încheierea din data de 12 iunie 2019. (f.d. 100-102)

Nefiind de acord cu încheierea din data de 08 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, Vladimir Zaharov, prin intermediul oficiului poștal, a depus recurs redactat în limba rusă, prin care a solicitat casarea acesteia. (f.d. 107-108)

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a restitui recursul din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426¹, alin. (1), lit. (b¹) din Codul de procedură civilă instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437, alin.(1).

Articolul 437 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează elementele pe care trebuie să le conțină o cerere de recurs.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că Vladimir Zaharov a depus cererea de recurs împotriva încheierii din data de 08 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, care este redactată într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba de stat.

Instanța de recurs remarcă că prin Hotărârea nr. 17 din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din data de 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Curtea a notat că potrivit art. 74, alin. (1) al Legii nr. 100 din data de 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În conformitate cu art. 13, alin.(1) din Constituție limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 36 din 5 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română.

Astfel, Colegiul reiterează că unul din principiile fundamentale ale procesului civil este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 din Codul de procedură civilă și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prevederile conținute în art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

În lumina celor indicate, caracterul oficial al limbii instituie obligativitatea utilizării limbii oficiale, iar judecarea cauzelor să aibă loc în limba oficială a statului.

Din cele menționate rezultă că documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat. Cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă, însă acestea trebuie să fie însoțite de o traducere în limba de stat.

În aceste condiții, Colegiul concluzionează că atunci când cererea de recurs în Secțiunea 1 este redactată într-o altă limbă decât limba de stat, este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de recurs.

Instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a îndeplini justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Prin urmare, cererea de recurs redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului trebuie însoțită de traducerea acesteia, realizată de către un translator autorizat. Sarcina traducerii cererii formulate într-o altă limbă decât limba oficială a statului aparține celui care o prezintă, nu instanței de judecată.

Colegiul reține jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului și anume cauza Ivanov versus Finlanda din 29 mai 2002, în care Curtea a constatat în cazul unei doamne cetățean rus, care invocase refuzul accesului la un tribunal pentru că își formulase cererea în limba rusă și nu în limbile oficiale din Finlanda – finlandeza și suedeza – că reclamanta fusese liberă să introducă o nouă acțiune, atât timp cât aceasta era formulată în una din limbile oficiale din Finlanda. Curtea Europeană a notat că, deși reclamanta nu beneficia de un drept absolut la gratuitatea asistenței juridice, ea putea solicita subvenționarea asistenței, precum și numirea unui avocat din oficiu care cunoștea una din limbile oficiale. Curtea Europeană nu a considerat că reclamantei i s-a îngădit accesul la un tribunal, în vederea intentării procedurilor civile.

Din considerentele expuse supra și având în vedere că cererea de recurs depusă de Vladimir Zaharov împotriva încheierii din data de 08 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău este redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului și nu este însoțită de traducere, în conformitate cu prevederile art. 426¹, alin. (1), lit. (b¹) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Vladimir Zaharov, deoarece nu corespunde prevederilor art. 437, alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹, alin. (1), lit. (b¹) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se restituie recursul declarat de către Vladimir Zaharov împotriva încheierii din data de 08 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas